

۳۰ شهریور ۱۳۹۳

همدان دانشکده شهید مفتاح

عنوان: مقایسه متغیر کیفیت زندگی پرستاران بخش اورژانس و پرستاران بخش

داخلی بیمارستانهای شهر اراک

فاطمه عباسی^۱، علی سلگی^۲

چکیده مقاله:

اهداف: محیط های شغلی متفاوت بر روی کیفیت زندگی تاثیر گذارند و استرس های شغلی بر سلامتی و نیز کیفیت زندگی افراد تاثیر جدی دارند. توجه به سلامت و کیفیت زندگی پرستاران و سالم نگه داشتن این گروه در درجه اول به عنوان یک انسان و در درجات بعدی به عنوان فردی که حافظ سلامت اعضای دیگر جامعه است، از اهمیت زیادی برخوردار است. این مطالعه با هدف بررسی مقایسه ای کیفیت زندگی پرستاران در بخش-های اورژانس و داخلی انجام شد.

روش ها: این مطالعه با روش علی-مقایسه ای روی ۶۰ نفر از کارکنان پرستاری شاغل در بخش های اورژانس و داخلی بیمارستان شهر اراک در سال ۱۳۹۱ انجام شد. واحد های پژوهش به روش نمونه گیری تصادفی سیستماتیک انتخاب شدند. ابزار گرد آوری داده ها شامل پرسش نامه اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه کیفیت زندگی SF-36 بود.

داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ۱۵ با شاخص های آمار توصیفی و آزمون های استنباطی غیرپارامتریک شامل آزمون T تجزیه و تحلیل شد.

یافته ها: میانگین نمره سلامت روانی، عملکرد جسمانی، عملکرد اجتماعی، نقش جسمانی، نقش عاطفی، درد جسمی و شادابی از مولفه های کیفیت زندگی و همچنین تاب آوری به طور کلی، اختلاف معناداری بین دو گروه نشان ندادند. ($p > 0.05$).

نتیجه گیری: با توجه به اجتناب ناپذیر بودن برخی از عوامل استرس زا در حرفه پرستاری و لزوم پیشگیری از آثار جسمی، روانی و رفتاری استرس بر شاغلین این حرفه، لازم است تمهیداتی در جهت بهبود شرایط محیط کار و ارتقای کیفیت زندگی آنان به کار گرفته شود. همچنین آموزش روش های مقابله ای و راهبرد های حل مساله به پرستاران پیشنهاد می شود.

1. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی. solgi_2005@yahoo.co، 09183489635

2. مدرس دانشگاه آزاد تفرش. solgi2005@gmail.com، 09188502083

اولین همایش ملی پرستاری، روان‌شناسی، ارتقای سلامت و محیط زیست سالم

دانشگاه علوم پزشکی تهران
مرکز رشد و توسعه فناوری و نوآوری
انجمن تخصصیات طب سنتی ایران

پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت ایران

انجمن روان‌شناسی و آرتراپدیزاسی ایران

انجمن روان‌شناسی و آرتراپدیزاسی ایران

انجمن روان‌شناسی و آرتراپدیزاسی ایران

انجمن روان‌شناسی و آرتراپدیزاسی ایران

انجمن روان‌شناسی و آرتراپدیزاسی ایران

۳۰ شهریور ۱۳۹۳

همدان دانشکده شهید مفتاح

واژه‌های کلیدی: کیفیت زندگی، سلامت روانی، پرستار

مقدمه

انسان‌ها از بدو پیدایش همواره به دنبال دستیابی به رفاه و آسایش بوده‌اند و با پیشرفت و ارتقای سطح بهداشت جوامع انسانی، توجه به مسایل ذهنی و عینی در مورد رفاه اهمیت زیادی پیدا کرد. گسترش روزافزون دامنه علم روان‌شناسی و نفوذ آن در زمینه‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و صنعتی هیئت و شکل جوامع را از لحاظ روابط افراد با یکدیگر به رنگ تازه‌ای درآورده است تا جایی که می‌توان گفت بدون توجه به جنبه روانی مسائل، نمی‌توان در حل صحیح و منطقی آنها توفیق یافت (استوارت^۱، ۱۹۹۰). پرستاری جزء مهم مراقبت درمانی کیفی است و پرستاران نقش حیاتی در سیستم مراقبت درمانی یک کشور ایفا می‌کنند. حرفه پرستاری به سبب ماهیت خاص خود به گونه‌ای است که پرستاران تقریباً به طور روزمره با درد و رنج و حوادث و مرگ و میر مواجه هستند و نیز دارای چرخش و تنوع در زمان کار هستند و یک پرستار ممکن است در طول روزهای هفته در ساعات مختلف از شبانه روز به کار بپردازد و یا در نوبت‌های طولانی کاری در بیمارستان و محل کار خود به سر ببرد که نتیجتاً سلامت تحت تأثیر قرار می‌گیرد. سلامت روانی، نیازی اساسی و برای بهبود کیفیت زندگی امری حیاتی است. شود.

پرستاران بزرگترین گروه ارائه‌دهنده خدمات سلامت در همه کشورها بوده و کیفیت خدمات آنها بطور مستقیم با اثر بخشی سیستم‌های بهداشتی-درمانی در ارتباط می‌باشد و بایستی این گروه از کیفیت زندگی مطلوبی برخوردار باشند تا بتوانند مراقبت‌ها را به شکل مطلوب به مددجویان ارائه دهند. کیفیت زندگی مرکب از متغیرهای محیط کاری است که اخیراً بسیار مورد توجه قرار گرفته است. (دهقان‌نیری و صالحی، ۱۳۸۸) بدین منظور کیفیت بالای زندگی کاری کارکنان تبدیل به یک موضوع مهم در بسیاری از سازمان‌ها از جمله سازمان‌های بهداشتی درمانی از دهه ۱۹۷۰ گردیده است. (سراجی و درگاهی، ۱۳۸۵) یک برنامه کیفیت زندگی کاری به معنی فرایندی است که به وسیله آن همه اعضای سازمان از راه مجاری ارتباطی باز و متناسبی که برای این مقصود ایجاد شده است، در تصمیم‌هایی که بر شغلشان بخصوص، و بر محیط کارشان به طور کلی اثر می‌گذارد به نوعی دخالت می‌یابند و در نتیجه مشارکت و خشنودی آنها از کار بیشتر می‌شود و استرس ناشی از کار کاهش می‌یابد. در واقع کیفیت زندگی کاری نمایانگر نوعی فرهنگ سازمانی یا شیوه مدیریت است که کارکنان بر اساس آن احساس مالکیت، خودگردانی، مسئولیت و عزت نفس کرده و اثربخشی و کارآیی سازمان از طریق بالا بردن مقام و منزلت و فراهم نمودن امکان ترقی افراد افزایش می‌یابد (مصدق‌راد و سیفی، ۱۳۸۴).

سازمان بهداشت جهانی (۱۹۹۳) کیفیت زندگی را این‌گونه تعریف می‌کند: برداشت و درک افراد از موقعیت خود در رابطه با اهداف و نظام‌های ارزشی مورد قبول آنان با توجه به شرایط عینی زندگی.